

LAATUHUNAJAA POHJOIS-KARJALASTA KOULUTUSHANKE

Loppuraportti 30.6.2011

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Pohjois-Karjalan
kunnat ja yritykset**

1. Toteuttajan nimi

Hakija: Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
Toteuttaja: Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Kitee.

2. Hankkeen tai toimintarahan nimi ja hanketunnus

Hankkeen nimi: Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta
Hankkeen tyyppi: Koulutushanke
Hankkeen numero: 3024
Maaseutuohjelman toimenpide: 111
Toteutusaika: 1.12.2008-30.6.2011
Toteutusalue: Pohjois-Karjala
Dnro: 1966/3560-2007

3. Yhteenveto hankkeesta

Mehiläistarhaus on monipuolinen maaseutuelinkeino. Suomessa on noin 2700 mehiläistarhaajaa, joista noin sadalla se on pääelinkeino. Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry:een kuuluu n. 80 mehiläistarhaajaa, sekä ammattilaisia että harrastelijoita. Jos mehiläistarhausta harjoittavat tilat jalostavat hunajaa ja muita mehiläispesistä saatavia tuotteita, voi mehiläistarhauksen tuloksena syntyä monenlaista uutta yritystoimintaa tai mehiläistarhauksen tuotteiden laajemmalla hyväksikäytöllä ja erikoistumalla voidaan kasvattaa jo toimivia tarhausyrityksiä tai jopa luoda uusia yrityksiä. Hunajan tuotannon lisäksi maakuntamme mehiläiset hyödyttävät muutakin tuotantoa; mehiläisten aikaansaaman pölytys-hyödyn arvo marjakasveille, hyönteispölytteisille siemenviljelmille (esim. apilat) ja öljykasveille on moninkertainen hunajan arvoon verrattuna.

Pohjois-Karjalan mehiläishoitajilla on vastassaan useita haasteita. Hunajan kulutus Suomessa on vähentynyt ja se pitää saada nousuun. Mehiläishoitajista suuri osa on piakkoin jäämässä eläkkeelle ja alalle tarvitaan nuorempaa hoitajapolvea. Mehiläistarhaus on keskittynyt hunajantuotantoon ja pesän muita tuotteita hyödynnetään kaupallisesti vain satunnaisesti. Myös hunajapakkaukset ja markkinaviestintä ovat hyvin perinteisiä ja uutta tietoa ei osata vielä käyttää avuksi markkinoinnissa. Huonot hunajakesät vuosina 2007 ja 2008 muistuttivat mehiläishoitajia siitä, että hunajasatojen vuosittaiset vaihtelut voivat olla huomattavan suuria ja ylivuotisen hunajan varasto ei välttämättä ole huono asia. Markkinointi- ja menekinedistämisosuamisen lisääntymisestä hyötyvät kaikki maakunnan mehiläistarhaajat. Uuden haasteen asettaa mehiläistarhaajille myös uusien bioenergiakasvien viljelyn aloittaminen Pohjois-Karjalassa. Jos ilmaston lämpeneminen mahdollistaa öljykasvien viljelyn laajemmin maakunnassamme, tarvitaan öljykasvien pölyttämiseen sadoittain mehiläisyhdyskuntia.

Hunajamarkkinoiden muuttumisen takia mehiläistarhaajia on opetettava etsimään uusia markkinakanavia hunajalle ja toisaalta kehittämään hunajasta uusia kuluttajia houkuttelevia tuotteita joko pakkauksien tai tuotekehityksen avulla. Uudet markkinakanavat voivat löytyä Suomesta tai ulkomailta. Erityisen mielenkiintoista pohjoiskarjalaisen hunaja-alan kannalta olisi selvittää hunajan markkinamahdollisuudet Keski-Eurooppaan. Mehiläistarhaajat tarvitsevat myös monenlaista muuta markkinointiin liittyvää osaamista. Esim. lisäämällä kuluttajien tietoa hunajasta ja sen terveysvaikutuksista sekä sen ja muiden mehiläispesän tuotteiden erilaisista käyttötavoista voidaan hunajan kulutusta lisätä huomattavasti. Tiedottamisen kohteeksi voidaan ottaa tavallisten kuluttajien lisäksi tiettyjä erityisryhmiä, esim. nuoret, urheilijat, nuoret perheet, suurkeittiö- ja ravintola-alan ihmiset, joista on mahdollista löytää uusia hunajan suurkuluttajia.

Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen keskeisenä sisältönä on nostaa pohjoiskarjalaisten mehiläistarhaajien hunajan tuotantotekniikan, markkinointi-, tuotekehitys- ja vientikauppaosaamisen tasoa, lisätä heidän kansainvälistymistään ja verkostoitumistaan ja näiden toimien avulla parantaa mehiläisalan toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä Pohjois-Karjalassa. Koulutushankkeen pääasiallinen kohderyhmä on Pohjois-Karjalan mehiläistarhaajat, muut mehiläispesän tuotteita raaka-aineinaan käyttävät yrittäjät sekä viennin koordinoinnissa ja logistiikassa mukana olevat henkilöt. Välillisesti hankkeen kohderyhmänä ovat hunajaa käyttävät pohjoiskarjalaiset, suomalaiset tai viennin kohde- maissa asuvat henkilöt, kuluttajat, hunajaa käyttävä teollisuus, suurkeittiöt ja ravintolat.

4. Raportti

4.1 Hankkeen tavoitteet

4.1.1. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanke on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007-2013 toimintalinjan 1 (Maa- ja metsätalouden kilpailukykyyn parantaminen) ja toimenpiteen 111 (Ammatillista koulutusta ja tiedotusta koskevat toimet) mukainen. Hankkeessa tuetaan koulutustoimin hunajantuotantotoimialaa. Hanke sopii toimenpide 111 toteuttajaksi, hanke kohdistuu osaamisen kehittämiseen hunajantuotantoalalla ja siihen liittyvässä ensimmäisen asteen jalostustoiminnassa. Hanke on myös Pohjois-Karjalan maaseutuohjelman 2007-2013 toimintalinjan 3.1 ja ”Ruoasta Elämys – Pohjois-Karjalan elintarvikealan kehittämisohjelma 2007-2013” mukainen.

4.1.2. Hankkeen tavoitteet

Maakunnan mehiläistarhaajien esittämien koulutus- ja alan kehittämistavoitteiden pohjalta hankkeelle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Lisätä kohderyhmän markkinointi-, vienti- ja sähköisen kaupankäynnin osaamista ja parantaa Pohjois-Karjalan mehiläisalan kilpailukykyä
2. Saada aikaan mainostoimistoalan ammattilaista kouluttajana käyttäen yhdessä mehiläistarhaajien kanssa yhtenäinen ulkoasu maakunnan hunajatuotteiden markkinointiin.
3. Välittää tietoa maakunnan mehiläistarhaajille hunajan ja pesän muiden tuotteiden tutkimuksista, innovaatioista, käytöstä ja vaikutuksista.
4. Lisätä mehiläistarhaajien tuotekehitysosaamista koulutuksen avulla niin, että he pystyvät itsenäisesti toteuttamaan omia innovatiivisia tuoteideoita. Mehiläistarhaajien aloittama uusi jalostustoiminta monipuolistaa Pohjois-Karjalan mehiläistaloutta.
5. Valmentaa mehiläistarhaajat laatu-, erikois- ja vientikelpoisen hunajan tuottajiksi järjestämällä heille mehiläisten hoitoon, hunajan käsittelyyn ja tuotantotiloihin sekä elintarvikelainsäädäntöön liittyvää koulutusta.
6. Parantaa mehiläistarhaajien verkostoitumista.

4.2 Toteutus

4.2.1. Toimenpiteet

Hanke on käynnistetty verkalleen, koska kuntarahoituksen toteutumisesta on ollut epävarmuutta. Mehiläistarhaajat ovat osallistuneet innostuneesti järjestettyihin koulutuksiin ja hankkeeseen on hankemaksulla sitoutunut yli 30 mehiläistarhaajaa. Syksyn 2009 aikana innostus koulutuksiin osallistumiseen on selvästi lisääntynyt. Suuri ansio asiasta kuuluu Ranskaan järjestetyille opintomatkalalle, joka on selvästi edesauttanut yrittäjien verkostoitumista ja yhdessä toimimista.

Hanketta on toteutettu koulutuksen kautta. Koulutuksen pohjana käytetään uusinta tiedollista ja muuta tutkimustietoa, jotka auttavat hankkeen tavoitteiden saavuttamisessa. Tieto välitetään koulutusten kautta mehiläishoitajien käyttöön. Kouluttajina käytetään hankkeen työntekijöitä ja eri alojen asiantuntijoita. Koulutus kohdistetaan opiskelijaryhmiin ja alle puolet kustakin koulutusosiesta voidaan toteuttaa yrityskohtaisena koulutuksena. Sama koulutusjakso voidaan tarvittaessa toteuttaa usealla paikkakunnalla Pohjois-Karjalan maakunnassa. Lyhytkestoiset koulutukset on koottu eri aihepiirien mukaan kokonaisuuksiksi. Koulutukset voidaan toteuttaa lähiopetuspäivinä, opintoretteinä kotimaassa tai ulkomailla, ohjattuina etätehtävinä, internetin avulla tapahtuvana opiskeluna ja keskusteluna koulutuskuntayhtymän sähköisissä oppimisympäristöissä sekä henkilö- ja yrityskohtaisena neuvontana. Yrityskohtaista neuvontaa käytti kesän 2009 aikana 2 yritystä.

Keväällä 2010 maakunnan mehiläistarhaajat ovat osallistuneet hankkeen järjestämiin koulutuksiin ahkerasti. Suuren suosion sai erityisesti Joensuussa ja Lieksassa alkaneet peruskurssit, joiden osallistujamäärä ylitti kaikki odotukset. Osa kurssilaisista hankki peisiä jo tänä kesänä ja he ovat olleet innokkaimmat osallistujat etenkin hankkeen järjestämissä tarhatyöskentelyyn keskittyvissä illoissa. Näissä on ollut mukana myös kokeneempia mehiläistarhaajia ja näitten kahden tahon tutustuminen onkin ollut yksi näiden iltojen piilotavoite. Myös tilakohtaista neuvontaa on annettu usealle mehiläistarhaajalle ja he ovat olleet erittäin tyytyväisiä saamaansa neuvontaan.

Kesän ja syksyn 2010 koulutukset ovat keskittyneet peruskurssilaisten opetukseen sekä hunajan ja muiden pesän tuotteiden jatkojalostukseen. Peruskurssilaisista osa on tullut rohkeasti mukaan myös hankkeen muihin koulutuksiin ja päässeet työskentelemään kokeneempien tarhaajien kanssa. Innostus jatkojalosteisiin on suuri, mutta tuotteita ei ole vielä näkynyt markkinoilla.

4.2.2. Aikataulu

Hankkeen toteutusaika on 1.12.2008 –30.6.2011.

Koska hankkeelle myönnettyä rahaa oli syksyllä 2010 vielä runsaasti käyttämättä, päätti ohjausryhmä, että hankkeelle haetaan jatko-aikaa, jos kunnista saadaan lisää kuntarahoitusta. Monet kunnat vastasivat myöntävästi hankkeen rahoituspyyntöön ja myös Piilisen Karjalan Kehittämiskeskus OY tuli mukaan rahoittamaan hanketta. Muutoshakemuksessa haettiin hankeajan jatkamista kesäkuun 2011 loppuun ja vuoden viimeisinä päivinä tuli viesti myönteisestä päätöksestä. Mehiläistarhaajilla on talvella paremmin aikaa osallistua koulutuksiin ja siksi oli hyvä, että hanketta voitiin jatkaa kevään puolelle. Hankkeen toiminta lopetetaan toukokuun aikana, jolloin raportointiin jää aikaa kuukausi.

4.2.3. Resurssit

Hankkeen resursseina toimivat Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän resurssit. Käytävissä on mm. laaja eri alojen opettajakunta, tietotekniikkapalvelut, sähköinen oppimisympäristö ja opetusohjelma. Hyvät yhteydet Suomen mehiläishoitajain liittoon takaavat parhaiden kansallisten mehiläis- ja hunaja-alan kouluttajien saannin hankkeen koulutuspäiviin.

4.2.4. Toteutuksen organisaatio

Hankkeen toteutus- ja rahoitusvastuu on Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymän Ammattiopistolla Kiteellä. Yhteistyötä tehdään ainakin seuraavien tahojen kanssa:

Toimija	Vastuualue
v.s. Rehtori Pertti Ahvalo 1.6.2011 alkaen rehtorina Jaana Homanen	Hankkeen johtaminen ja ohjaus
Anneli Salonen FM, mehiläishoitaja	Hankkeen projektipäällikkö, mehiläisalan asiantuntija
Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Kitee	Hankkeen taloushallinto-, toimisto ja tietotekniikka palvelut
Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry	yhteydet maakunnan mehiläishoitajiin, koulutuspäivien sisällön suunnittelu
Mehiläishoidon, hunajan sekä hunaja-alan markkinoinnin ja vientiasioiden asiantuntijat	Ostopalveluna esim. Suomen mehiläishoitajain liitosta, Joensuun yliopistosta, tms.
Markkinoinnin ja viennin osaajat	Markkinoinnin ja vientikaupan osaaminen hankitaan ostopalveluna
Tuotekehitysosaaja	Ostopalveluna MTT Jokioisista, jossa aloittaa uusi hunajan tuotekehitykseen keskittynyt ideapaja tai joku muu tah

4.2.5. Kustannukset ja rahoitus

1.12.2008-30.6.2011

KUSTANNUKSET

Palkkauskulut	79 631,98
Ostopalvelut ja palkkiot	33 970,18
Vuokrat	2 422,34
Kotimaan matkakulut	29 007,07
Ulkomaan matkakulut	36 865,10
Muut kustannukset	6 922,82
Yhteensä	188 819,49

RAHOITUS

EU ja valtio	151 055,59
Yksityinen rahoitus	18 881,95
Kuntarahoitus	18 881,95
Yhteensä	188 819,49

4.2.6. Raportointi ja seuranta

Hankkeen järjestämät koulutukset

Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen koulutuspäivät		
1.1.-30.11.2009	oppitunteja	osallistujia
24.-25.1. Opintomatka Talvipäiville Pieksämäelle	13	10
14.3.Hankkeen aloitusseminaari	7	21
9.5. Pohjoiskarjalaisen hunajan ulkoasu	4	16
18.5. Pölytys	7	9
24.-25.6. Emonkasvatus	14	14
31.7.Hunajan tie pesästä purkkiin	7	8
1.8. Hunajan tie pesästä purkkiin	7	10
15.-22.9.Opintomatka Apimondiaan	34	21
28.9. Toiminta isomman mittakaavan linkoomossa	4	6
16.10. Monenlaista hunajaa asiakaslähtöisesti	7	13
17.10. Hunajan viennin edellytykset ja mahdollisuudet	5	15
31.10. Hunajapäivät Kuopio	7	15
6.11. Kuvia nettisivuille ja esitteisiin	6	8
10.-11.11. Kovat hunajakarkit- kurssi Isnäs	8	5
13.11. Kuvia nettisivuille ja esitteisiin	6	11
24.11. Kynttilöiden valmistaminen mehiläisvahasta	6	11
1.12.2008-31.12.2009 16 koulutus tapahtumaa	142 oppituntia	193 osallistumista
Vuosi 2010 1.1.-30.6. 2010	oppitunteja	osallistujia
8.1. Nettisivujen valmistaminen	7	12
21.1. Hunaja ruuanvalmistuksessa	7	5
28.1. Nettisivujen suunnittelu	7	9
5.-7.2. Opintomatka Tuusulaan	14	15
10.2. Mehiläistarhauksen kannattavuus	7	6
15.2. Nettisivujen suunnittelu	7	5
16.2. Mehiläiset pölyttäjänä ja harmaahomeen torjunta mehiläisten avulla	4	3
16.2. Keskustelu mehiläishoidosta Lieksassa	3	4
23.2. Tekstin suunnittelu esitteisiin ja nettisivuille	7	6
27.2. Mehiläistarhauksen peruskurssi, Joensuu	7	24
8.3. Mehiläistarhauksen kannattavuus; osa 2	7	9
13.3.SML:nMehiläisalan kannattavuus seminaariin sähköisen oppimisympäristön välityksellä	6	4
18.3. Pohjoiskarjalaisen hunajan pakkaus	3	5
21.3. Mehiläistarhauksen peruskurssi, Joensuu	7	19
23.-25.3. Opintoretki Etelä-Suomeen	18	20
27.3. Mehiläistarhauksen peruskurssi, Joensuu	7	20
15.4. Keskustelu mehiläishoidosta, hunajantuotannosta ja pölytyksestä, Nurmes	3	4

16.4. Laadukkaan ja runsaan hunajasadon perusta; huolellinen keväthoito.	7	14
17.4. Mahdollisuus seurata PKKY:n sähköisessä oppimisympäristössä SML:n hunajantuotantoseminaaria	6	4
21.4. Pohjoiskarjalaisen hunajan pakkaus; projektin toteuttamisen vaiheet	3	11
24.4. Mehiläistarhauksen peruskurssi, Joensuu	7	20
3.5. Mehiläishoidon peruskurssi Lieksa	4	12
6.5. Hunajan esittely erilaisissa myyntitilaisuuksissa ja erikoishunajien tuottaminen siirtohoidon avulla	7	13
10.5. Mehiläishoidon peruskurssi Lieksa	4	14
14.5.-15.5. Mehiläispesien ja muitten puuosien rakennuskurssi	14	11
7.5. Mehiläistarhaukseen tutustumisilta, Kontiolahti	4	11
19.5. Mehiläistarhaukseen tutustumisilta, Sotkuma	4	10
24.5. Mehiläistarhaukseen tutustumisilta, Heinävaara	4	11
27.5. Mehiläistarhaukseen tutustumisilta, Ilomantsi	4	11
29.5. Mehiläishoidon peruskurssi Lieksa	7	9
31.5. Mehiläistarhaukseen tutustumisilta, Kitee	4	16
17.6. Mehiläishoidon peruskurssi Lieksassa	4	10
22.-23.6 Emonkasvatus step by step	14	10
29.6. Opintoretki Korpiahon hunajalle ja Hunajälähteelle Nilsään	5	24
1.1.-30.6.2010 34 koulutustapahtumaa	223 oppituntia	381 osallistujasta
1.7.-31.12.2010	oppitunteja	osallistujia
1.7. Mehiläispesän hoitotoimet satokauden alussa	4	16
2.7. Emonkasvatus step by step	7	9
12.7. Mehiläistarhaukseen tutustumisilta, Värtsilä	4	10
13.7. Mehiläishoito heinäkuussa, Lieksa	7	8
14.7. Hunaja matkailupalveluissa	7	16
2.8. Mehiläisten talveuttaminen, Lieksa	4	13
14.8. Talveutus ja hunajan linkoominen	7	12
16.8. Hunajan linkoaminen, Lieksa	4	8
10.-11.9. Hunajan esittely ja myynti	14	9
28.9. Hunaja hilloissa ja muissa marjatuotteissa	7	9
7.10. Mehiläishoitajan toimet loppusyksyllä ja talvella Joensuu	4	14
8.10. Mehiläishoitajan toimet loppusyksyllä ja talvella Lieksa	4	6
9.10. Hunaja ruuanvalmistuksessa Lieksa	7	6
13.10. Siitepölyn ja propoliksen kerääminen ja kauppakunnostus	7	12
14.10. Hunaja suklaamakeisissa ja makeismarmeladeissa	7	9
22.10. Yrttien käyttö mehiläisvahapohjaisissa voiteissa	7	11
23.10. Mehiläisvahapohjaisten voiteitten valmistaminen	7	8
30.10. Retki luomumehiläishoidonseminaariin Mikkeliin	5	13
12.11. SML:n hunajapäivät. Forssa	9	17

20.11. Kaluston syyshuolto ja romuvahan käsittely.	7	6
30.11. Hygipassi-koulutus	7	9
8.12. Omia nettisivuja tekemään ja Etikettiklinikka	7	7
14.12. Kosmetiikkalainsäädäntö ja Etikettiklinikka	7	6
1.7.-31.12.2010 Yhteensä 23 koulutustapahtumaa	150 oppituntia	234
1.1.-30.6.2011	Oppitunteja	Osallistujia
29.-30.1. Mehiläishoitajien talvipäivät , Tampere	14	27
3.2. Mehiläistarhaajan EU-tuet ja mesikasvien koeviljely	6	14
7.2. ATK:n perusosaamista mehiläistarhaajille 1	7	8
14.2. ATK:n perusosaamista mehiläistarhaajille 2	7	9
16.2. Verotukseen liittyvää tietoa mehiläistarhaajille	3	10
23.2. ATK:n perusosaamista mehiläistarhaajille 3	7	10
23.2. Peruskurssin jatko	4	11
24.2. Infotilaisuus mehiläishoidosta, Joensuu	4	10
25.2. Mehiläishoitajien yhteistoiminta, Iloanta	5	6
25.2. Kokemuksia mehiläistarhauksesta, Liperi	4	4
26.2. Lieksan peruskurssi jatko	5	6
7.3. Mehiläishoidon alkeiskurssi	4	13
9.3. Pergan tuottaminen ja kauppakunnostus, Kitee	7	16
10.3. Infotilaisuus mehiläishoidosta, Kesälahti	4	5
14.3. Peruskurssin jatko	4	22
16.3. ATK:n perusosaamista mehiläistarhaajille 4	7	7
21.3. Mehiläishoidon alkeiskurssi	4	7
22.3. Lieksan peruskurssi jatko	4	7
23.3. Emomaidon tuottaminen, Rääkkylä	7	12
24.3. Infoa mehiläistarhauksesta, Nurmes	4	6
5.4. Hunajaisia ruokia	7	10
9.4. Päätösseminaari yhdessä SML:n kanssa	7	30
11.4. Leader rahoituksen mahdollisuudet mehiläishoitajille, Iloanta	3	11
13.4. Peruskurssin jatko	4	13
16.4. SML:n kevätseminaari Seinäjoki, videonauhoitus	6	nettiin
18.4. Hunajaisen saippuan valmistus, Polvijärvi	7	12
19.4. Lieksan peruskurssin jatko	4	6

28.4. Mehiläistarhaajien yhteistoiminta Liperi/Polvijärvi	3	8
29.4. Mehiläistarhaajien yhteistoiminta Tohmajärvi	3	2
2.5. Peruskurssin jatko	4	9
10.5. Lieksan peruskurssin jatko	4	7
14.5. Opintoretki Korpiahon hunaja-yritykseen	3	13
17.5. Pienlinkoomotilaan tutustuminen, Kontiolahti	3	3
21.5. Kevään kalustopäivä, Hoilola	6	15
1.1.-30.6.2011 Yhteensä 34 koulutustapahtumaa	175	349

Hankkeen tulokset		Tavoite hankkeen aikana	Toteutuma hankkeen alusta
Koulutuspäivät (á 7 oppituntia)		60	98
Koulutustapahtumia			107
Oppitunteja		420	695
Koulutukseen osallistumisia		300	1161
	yritykset	15	7
	henkilöt	35	94
Kaikkiaan osallistujia (sis. Infot)			119
Oppilastyöpäivät		525	1155
Koulutusmateriaalit		10	27
Yrityskohtaiset neuvontapäivät		7	24

Hankkeessa syntyvä tulokset ja tuotteet ovat Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän omaisuutta ja niiden hallinta jää hankkeen jälkeen koulutuskuntayhtymälle. Tarvittaessa Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry voi olla apuna hankkeen tuloksien hyödyntämisestä päätettäessä. Hankkeen internetsivujen kautta hankkeen tulokset saadaan yleisesti hyödynnettäväksi.

Tiedottaminen

Pohjois-Karjalan mehiläishoitajille on lähetetty hankkeen koulutuspäivistä tietoa seitsemässä eri hankekirjeessä. Myös maakunnan marjanviljelijöitä on tiedotettu hankkeesta kahdella hankekirjeellä. Hankkeen aloitusseminaarista oli ilmoitus Karjalainen-lehdessä ja Mehiläinen-lehdessä. Hankkeesta on ollut maksullinen juttu Ajuri-lehdessä sekä juttu Mehiläinen-lehdessä. Hankkeella on omat nettisivut. Ranskan opintomatkan raportti ilmestyy kolmessa Mehiläinen-lehdessä joulukuu 2009 -maaliskuu 2010 sekä laitetaan valmistuttuaan myös hankkeen nettisivuille. Syksyllä lähetettiin hankkeen väliraportti maataloussihteereille kaikkiin Pohjois-Karjalan kuntiin.

Vuonna 2010 mehiläistarhaajiin edelleen pidetty yhteyttä hankekirjeillä, joista osa lähtee sähköpostin välityksellä. Lieksassa ja Nurmeksessa ilmoiteltiin keväällä lehdissä ja

ilmoitustaululla hankkeen järjestämistä keskustelutilaisuuksista. Myös maakunnan maaseutusihteerit ovat avustaneet tiedottamisessa. ProAgria on auttanut yhteyden pitämisessä marjanviljelijöihin päin.

Kesällä ja syksyllä hankkeesta saatiin muutama lehtiartikkeli mm. emonkasvatuksesta ja cityhunajasta maakunnan lehtiin. Kuntien maaseutuasiamiehiä on tiedotettu hankkeen tapahtumista. Yhteyttä mehiläistarhaajiin on pidetty edelleen hankekirjeiden ja sähköpostin välityksellä. Tavoitteena on saada lisää mehiläistarhaajien sähköpostiosoitteita, joilla Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry voi jatkaa yhteydenpitoa mehiläistarhaajiin hankkeen loppumisen jälkeen. Myös postiosoitteisto päivitetään.

Keväällä 2011 hankkeen tapahtumista tiedottamista on jatkettu aikaisempaan tapaan. Lehtijuttuja on ollut Uutisalasimessa, Koti-Karjalassa ja Puruvesi-lehdessä. 20.5. hankkeen loppumiseen liittyvä uutinen oli Pohjois-Karjalan radiossa. Karjalainen ja Ajuri tekivät jutun hankkeesta kesäkuussa.

Raportin lopussa on joitakin hankkeesta kirjoitettuja lehtijuttuja.

4.2.7. Toteutusolelutukset ja riskit

Hankkeen toteutuminen näyttää hyvältä. Hankkeeseen on saatu sitoutumaan yli 40 pohjoiskarjalaista mehiläistarhaajaa ja he ovat innostuneita koulutuksesta saamastaan uudesta tiedosta. Osallistumisaktiivisuus on lisääntynyt selvästi Ranskan opintomatkan jälkeen.

Suurimman riskin hankkeen toteutumiselle aiheuttaa kuntarahoitus. Kuntien hankkeiden toteuttamiseen varatut määrärahat ovat pienentyneet ja kuntarahoitusta ei ole saatu haettuja määriä.

Vuoden 2010 syksyllä on päätetty, että hanketta toteutetaan myönnettyä pienemmällä budjetilla, koska kuntarahoitusta puuttuu edelleen paljon.

Keväällä 2011 ongelmaksi saattaa tulla se, että näin pitkässä hankkeessa voi ilmetä hankeväsymystä, ja mehiläistarhaajat eivät enää jaksaa osallistua hankkeen koulutuspäiviin. Peruskurssilaisten jatkopäivät tulevat varmaan kuitenkin olemaan suosittuja.

4.3 Yhteistyökumppanit

Hankkeella on ollut useita yhteistyökumppaneita:

- Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry
- Suomen mehiläishoitajain liitto
- ProAgria Pohjois-Karjala on postittanut hankekirjeitä marjanviljelijöille

4.4 Tulokset ja vaikutukset

- Kaiken kaikkiaan hankkeen aikana järjestettyyn noin sataan koulutustilaisuuteen on osallistunut n. 100 eri henkilöä. Koulutushankkeen aikana hankitun osaamisen määrää tai suoria vaikutuksia on vaikea arvioida. Peruskursseille osallistuneiden määrä on ollut noin 50 ja heistä noin 30 on tätä kirjoitettaessa hankkinut itselleen mehiläisiä. Voidaan siis sanoa, että hankkeen aikana on maakuntaan saatu 30 uutta mehiläistarhaajaa.
- Hankkeen tavoitteiden mukaisesti koulutusten aikana saatiin luotua maakunnan hunajatuotteille uusi layout, joka on tällä hetkellä käytössä 450 g:n muovisessa hunajapurkissa, jota käyttää n. 20 mehiläistarhaajaa sekä joissakin muissa tuot-

teissa. Toivottavasti sen käyttö leviää myös muuhun materiaaliin, kuten muovi- ja paperikassit, tien varsi kyltit, autotarrat, jatkojalosteet jne. Layoutin käyttöoikeus ja sen jakaminen jää Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry:n vastuulle.

- Hankkeen aikana tehdyt nettisivut materiaalipankkeineen osoitteessa www.laatuhanajaa.net jäivät niin ikään paikallisyhdistyksen haltuun, mutta niitä ylläpitää Pohjois-Karjalan Aikuisopistolta Anneli Salonen niin kauan kuin keväällä 2011 mehiläistarhaajan ammattitutkintoon valmistava koulutus jatkuu.
- Kevään 2011 aikana perustettiin kolme mehiläishoitajain kerhoa Ilomantsiin, Lieksaan ja Liperiin. Jokaiseen kerhoon on valittu vastuuhenkilö, joka hoitaa kerhon kokoon kutsumisen ja tiedon välittämisen kerholaisille. Lieksassa ja Liperi-Polvijärvi seudulla on paljon aloittavia tarhaajia, joille tällaisesta kerhotoiminnasta on varmasti hyötyä.
- Kesällä 2010 hanke järjesti useita mehiläistarhaukseen tutustumisiltoja eri puolilla maakuntaa. Tämä toimintamuoto todettiin hyväksi ja Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry jatkaa tutustumisiltojen järjestämistä tulevina kesinä. Näin mehiläishoitajat voivat tavata esim. mehiläistarhoilla ilman virallista ohjelmaa muutamia kertoja kesän aikana.
- Hankkeen aikana kerätty mehiläishoitajien osoitteisto ja sähköpostiosoitteisto annetaan Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry:n käyttöön.
- Mielenkiinnolla jäädään odottamaan sitä, että milloin hankkeen aikana koulutuksissa opittuja tuotteita alkaa ilmestyä markkinoille. Koulutuksissa on opittu erilaisen hunajaa sisältävien karamellien, hillojen ja muiden tuotteiden ja mehiläisvaha-pohjaisten voiteiden valmistusta. Myös pesän muiden tuotteiden tuottamiseen ja kauppakunnostamiseen liittyvillä kursseilla oli paljon osallistujia. Pohjois-Karjalassa asuvat itärajan takaa muuttaneet henkilöt ovat potentiaalinen asiakas-kunta näille tuotteille, koska heille niiden käyttö on tuttua.
- Joillekin mehiläistiloille saatiin hankkeen aikana avattua nettisivut ja tarhaajat opetettiin päivittämään itse omat sivunsa.
- Joistakin maakunnista on otettu yhteyttä projektipäällikköön ja tiedusteltu mahdollisuutta käyttää Laatuhanajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen hankesuunnitelmaa muihin maakuntiin suunnitteilla olevien hankkeiden pohjana. Tällaisen onnistuneen toimintamuodon jakaminen muuallekin Suomeen on ilahduttavaa.
- Suurimman arvon tulevaisuudessa saa varmasti hankkeen aikana syntyneet mehiläistarhaajien väliset tuttavuudet ja yhteistoiminta. Ehkä yhteisen purkin myötä saadaan maakuntaan syntymään myös yhteismarkkinointia.

5. Hankkeen arviointia

5.1 Ohjausryhmän arvio hankkeen toteutumisesta

Hankkeen ohjausryhmä totesi 14.6.2011 pidetyssä kokouksessa, että hankkeen alussa odotettiin ehkä vähän enemmän ammatillista sisältöä. Alan imago kehittyi positiivisesti hankkeen aikana Pohjois-Karjalassa. PKKY toteutti muuta koulutusta yhtä aikaa maa-seuturahastohankkeen kanssa ja näiden yhteisvaikutus oli hyvä ja on vienyt asiaa eteenpäin. Hanke tavoitti suuremman määrän henkilöitä kuin alun perin ajateltiin ja uusia henkilöitä saatiin hyvin mukaan. Toiminnan painopiste oli alun perin ajateltua enemmän uusissa mehiläistarhaajissa. Ehkä olisi tarvittu syventävämpää koulutusta pidempään ammattimaisesti mehiläisiä tarhanneille. Hankkeen aikana syntynyt yhteistoiminta mehiläistarhaajien kesken todettiin hyväksi asiaksi. Kaiken kaikkiaan ohjausryhmä on erittäin tyytyväinen hankkeen toimintaan ja saavutuksiin

5.2. Veijo Mantsinen, ohjausryhmän jäsen, Pohjois-Karjalan mehiläishoitajien puheenjohtaja

Hankkeen koulutuksia on järjestetty kiitettävästi eri puolilla maakuntaa, vaikkakin Joensuu on luonnollisesti keskeisin paikka ja helpoimmin saavutettavissa kaikille maakunnan mehiläistarhaajille. Etenkin Ari Seppälän koulutukset ovat olleet mielestäni hyvin laadukkaita ja hän on hyvä opettaja. Uuden purkin toteuttaminen oli hyvä asia ja se jää elämään hankkeen jälkeenkin. Valitettavasti kaikki maakunnan tarhaajat eivät ole halunneet osallistua hankkeen koulutuspäiviin. Opintoretkien anti oli mielestäni hyvä. Hankkeen aikana virinnyt yhteistyö tarhaajien kesken on mielestäni hyvä asia ja toivon yhteistyön jatkuvan hankkeen jälkeenkin ja näkyvän myös Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry:n toiminnassa.

5.3. Minna Parkkinen, keväällä 2010 alkaneen peruskurssin osallistuja

Laatuhunajaa hankkeeseen osallistujana en voi muuta kuin kiittää hyvin järjestetystä ja monipuolisesta koulutuksesta. Mehiläisalaan pääsi hankkeen myötä tutustumaan lukuisia itseni kaltaisia ihmisiä, joilla ei aiemmin ollut minkäänlaista kontaktia mehiläistarhaukseen. Hankkeen ammattitaitoiset kouluttajat osasivat hyvin opastaa ja vastata kärsivällisesti moneenkin kertaan samoihin kysymyksiin. Koulutustarjonta huomioi hyvin opiskelijoiden toiveita ja extrabonusta olivat kivat retket. Koulutuksen myötä aloittelijat pääsivät myös hyödyntämään kokeneiden mehiläistarhaajien oppeja, sillä koulutustilaisuuksien, retkien ja pesäkäyntien yhteydessä jaettiin arvokasta tietoa mehiläistarhauksesta. Uskon, että hanke onnistui erinomaisen hyvin pohjoiskarjalaisen mehiläistarhauksen kouluttajana. Suurkiitos kaikille opettajille sekä projektipäällikölle hankkeen laadukkaasta läpiviennistä!

5.4. Allan Vatanen, hankkeen aikana tarhauksen aloittanut tarhaaja, hankkeen aktiivisin osallistuja

Tervehdys aikaisen kesän Heinävaaralta 24.5.2011. Tässä kokemuksia laatuhunajaa P-K:sta hankkeesta.

Hanke ja Kiteen Ammattiopiston samaan aikaan järjestämä ammattitutkintoon johtava koulutus osuivat kohdallani päällekkäin. Tämä oli todella hyvä tilanne. Hankkeen koulutuksissa ja retkeilyillä sekä Ranskan matkalla pääsin heti mukaan ammattitason mehiläistalouteen. Kansainvälisen tason varmisti Stanislaw Honkon pitämät opetusjaksot täällä P-K:ssa. Tärkeä asia oli oman hunajapurkin kehittäminen P-K:lle vuosikymmenien tauon jälkeen.

Hankkeen turvin pystyin käymään monissa SML:n tilaisuuksissa ympäri Suomea. Ilman hankkeen tukea nuo opit olisivat jääneet saamatta, tutkintoon johtavan koulutuksen tapahtuessa pääasiassa lähiseudulla. Pidän hanketta tasoltaan kansainvälisenä.

Omalla kohdallani osallistuminen hankkeeseen onnistui hyvin - jopa täydellisesti. Samanaikainen ammattikoulutus takasi hyödyn. Muuten hankkeen taso olisi ollut tarhauksen aloittajalle liian korkea ja monipuolinen. Nyt vielä opin tuntemaan alan ammattilaiset monilla tarhoilla olleiden tilaisuuksien aikana. Jatkon yritän taata osaltani olemalla mukana kerhotoiminnassa, joka elvytettiin hankkeen loppuksi ja seuraamalla SML:n tapahtumia. Uuden ammattikurssin tilaisuuksiin (keväällä 2011 alkaneen) voinee ajoittain myös osallistua. Tulee nopeasti hankittu oppi siten vielä varmistettua.

Ammatin erikoisvaatimusten ja tarhaajien vanhan ikärakenteen vuoksi sekä aloittajien tukemiseksi hanke tulisi uusia melko pian.

Kiitän tilaisuudesta olla mukana hankkeessa, jonka jälkeen ja ammattikurssin käytyäni, katson olevani puoliammattilainen mehiläisalanyrittäjä.

Hunajaisia kesiä toivoen Allan Vatanen

5.5. Anneli Salonen, hankkeen projektipäällikkö

Vuonna 2011 eletään mehiläistarhauksen alalla hyvin erilaista tilannetta kuin vuonna 2006, jolloin hanke kirjoitettiin. Suuria muutoksia on tapahtunut sekä tarhaajakunnassa että hunajamarkkinoilla. Kaikista muutoksista huolimatta hanke on onnistunut mielestäni hyvin. Hankemuoto on ollut sen verran joustava, että koulutusten aiheita on voitu valita tarpeiden ja muuttuneen tilanteen mukaan. Yhtenä esimerkkinä tästä mehiläishoidon peruskurssien pitäminen, jota ei alkuperäisessä hankesuunnitelmassa ollut. Hankkeen koulutuksiin osallistui noin puolet Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry:n jäsenistä. Hankepääällikkönä olen ollut hämmentynyt siitä, miksi kaikki eivät ole halunneet osallistua mielestäni monilta osin laadukkaisiin koulutuksiin. Pohdittaessa sitä, mitä hankkeessa olisi pitänyt tehdä toisin, mieleen tulevat keväällä 2011 pidetyt mehiläishoidon infot eri kunnissa. Ne olisi pitänyt järjestää heti hankkeen alussa, niin olisi heti saatu kontakti mahdollisimman moneen toimivaan mehiläistarhaajaan ja samalla tavoitettu mehiläishoidosta kiinnostuneita henkilöitä. Koska hankkeella oli kattava mehiläishoitajien yhteistietorekisteri jo hankkeen alussa, ja koska hankesuunnitelmaan ei alun perin kuulunut uusien mehiläistarhaajien kouluttaminen, niin tällainen toiminta ei tuntunut alussa tarpeelliselta.

6. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Hankkeen aikana kertynyt koulutusmateriaali on koottu hankkeen nettisivuille. Sitä voidaan käyttää apuna mehiläistarhaajan ammattitutkintoon valmistavissa koulutuksissa, joita Pohjois-Karjalan Aikuisopisto jatkossa toivottavasti järjestää keväällä 2011 alkaneen koulutuksen jälkeenkin. Pohjois-Karjalan mehiläishoitajat ry jatkaa mehiläishoitajien ohjausta ja yhteistoimintaa maakunnassa ja saa siihen varmasti jatkossakin tukea Suomen mehiläishoitajien liitolta. Nämä kolme tahoa hoitavat jatkossa mehiläisalan asioita ja kehittämistä Pohjois-Karjalassa. Tulevat hunajavuodet näyttävät, tarvitaanko jatkossa hunajan vientiin tähtäävää hanketta, joka jätettiin tämän hankkeen alkuperäisestä hankesuunnitelmasta pois.

Päiväys
Kiteellä 31.10.2011
Allekirjoitus

Jaana Homanen
Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Kitee
Rehtori
Hankkeen johtaja

Liite
Hankkeesta tehtyjä lehtijuttuja

Ajuri, kesä 2009

AJURI 20

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaato: Eurooppa investoi maaseutueläisiin

Tuotekehitys: "On tarkoitus parantaa aromikkaan hunajamme laatua edelleen ja etsiä myös muita tapoja hyödyntää mehiläispesien runsasta antia"

Anneli Salonen

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto KITEE

Laadukasta hunajaa pohjoiskarjalaisilta mehiläistiloilta

Pohjoiskarjalainen hunaja on laadukasta ja arvostettua hunajaa Suomessa. Tämän vuoden alussa Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Kiteen käynnistämän Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen aikana on tarkoitus parantaa aromikkaan hunajamme laatua edelleen ja etsiä myös muita tapoja hyödyntää mehiläispesien runsasta antia.

Hunajan laatuun vaikuttavia useita eri tekijöitä on pohdittu hankkeen järjestämissä ensimmäisissä koulutuksissa. Hunajan korjuun aikaan heinäkuun lopussa pidettiin Hunajan tie pesistä purkkiin koulutusjakso, jossa paneudutaan kaikkiin hunajan käsittelyn vaiheisiin. Samalla opetellaan myös käsittelemään hunajaa siten, että kuluttajien suosimaan juoksevaa hunajaa voisi olla saatavana kauppoissa ympäri vuoden myös pohjoiskarjalaisissa pakkauksissa. Pesän muhin tuotteisiin siitepölyyn, kitiivahan eli propoliseseen ja mehiläisvahaan sekä hunajain jatko-

jälöteisiin liittyvien koulutuspäivien aikaansaannoksina otimme näkevämmä pian niistä pohjoiskarjalaisia versioita kauppojen hyllyillä.

Pölytävien hyönteisten vähennemisen on saanut paljon huomiota viime aikoina. Pölytyivät hyönteiset, kuten esim. mehiläiset, lisäävät etenkin viljeltyjen ja luonnon marjojen satoa huomattavasti. Tähän liittyy Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen järjestämiä pölytyksen tärkeyteen ja parantamiseen liittyvän koulutustilan mehiläishoitajille ja marja-tiloille toivokutsua.

Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen tarkoitettu kaikille pohjoiskarjalaisille mehiläishoitajille ja muille hunajasta ja pesän muista tuotteista kiinnostuneille. Oppimisympäristönä käytämme luokkahuoneen rinnalla, mehiläistarhoja ja hunajalinkojoja, opintoretien käyntikohteita ja sähköisen viljeltyjen ja luonnon marjojen satoa huomattavasti. Mehiläishoitajat voivat saada kouluttajan myös omalle tilalleen yrityskohtaisia pulmia ratkomaan. Koulutushanketta toteuttaa Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Kitee yhteistyössä Pohjois-Karjalan Mehiläishoi-

tajat ry:n kanssa. Hanketta rahoittavat Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaato, TE-Keskus ja Pohjois-Karjalan kunnat ja mehiläistarhojat.

Kaikkiin hankkeeseen liittyvissä asioissa, tiedusteluissa ja ilmoittautumisissa voi ottaa yhteyttä Anneli Salosen, anneli.salonen@pkky.fi, 050-5707599. Päivitettyä tietoa löytyy hankkeen nettisivulta osoitteesta www.pkky.fi/amok valikosta hanketoiminta.

Teksti ja kuvat: Anneli Salonen

Yksi Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta koulutushankkeen keskeisimmistä tavoitteista on koulutusten avulla suunnitella pohjoiskarjalaiselle hunajalle uusi purkki ja maekinoonin ulkoasu. Suomen Mehiläishoitajain liiton koulutuspäällikkö Lauri Ruottinen tutustuttaa mehiläistarhoja hunajapakkauksen maailmaan.

Hankkeen koulutuspäiviä vuonna 2009

- 9.5. klo 9-12. Pohjoiskarjalaisen hunajan ulkoasu, Kuntohovi Joensuu
- 18.5. klo 14-20.30. Hunajan aistinvarainen laatu ja pölytyksen tärkeys, Akkuisopisto Joensuu
- 24.-25.6. klo 10 alk. Emon vaikutus hunajan laatuun, Ammattiopisto Kitee, Puhos
- Viikko 28. Kolmen päivän opintoretki Etelä-Suomeen
- 31.7.-1.8. klo 10 alk. Hunajan tie pesistä purkkiin, Konttilahdi
- 28.9. klo 10-14. Toiminta isomman mittakaavan linkoomossa, Metsämesi Kitee
- 16.10. klo 10. Hunajan käsittely myyntiin
- 17.10. klo 10. Hunajan vientimahdollisuudet
- Muita suunniteltuja: Koviin karkkien valmistaminen hunajasta, Marmeladimakeiset hunajasta, Hunajasukkia, Mehiläisvahapohjaiset voiteet, Internet-sivut: suunnittelu, teksti, kuvat, Hunajan esteirely ja myyminen, Opintoretki Hunajapäiville.

Karjalainen elokuu 2010

Pohjois-Karjalan Mehiläiskasvatusten puheenjohtaja Veijo Manttinen esittelee, miten uusi pakkauksen eräs alustamien ylösteesti käytetystä Kuningatar-pakkauksesta.

Hunajaa nyt omassa purkissa

Pohjois-Karjalassa tuotettu hunaja erottuu nyt kaupan hyllyssä. Moni tuottaja pakkaa tuotteensa omaperäiseen pakkaukseen.

TOIMIAJÄRVI

Pentti Väistö

Uusi "Pohjois-Karjalain Hunaja" -pakkaus paikallista hunajaa heijastelee katsojalle maankuntien ja tuo uutta mielen- ja huo- kuvaa paikalliselle hunajalle.

Tarkoituksena on tietenkin erottaa hunajajällystä muista tuotteista ja viestittää, että kysymys on nimenomaan pohjoiskarjalaisesta tuotteesta. Ouhon huonon hunajamme tuki erilaista kuin monien muiden alustien, sanoo Pohjois-Karjalan Mehiläishoitajat ry:n puheenjohtaja Veijo Manttinen Viitilästä.

Tarve löytää yhtenäisen pakkauksen maankuntien tuottaville hunajalle lähti mehiläiskasvatustien omasta piiristä. Tällä tuotettu hunaja halutaan tehdä tun- tuksi paitsi lähimatkalla, myös muualla Suomessa.

Tähän saakka paikallinen tuote on pakattu koko Suomessa yleisesti käytössä olevaan Kuningatar-hunaja-pakkaukseen, erillisiin lasipurkkeihin tai siten läpinäkyviin muovipurkkeihin joihin tuottaja on liittänyt oman tunnoksen.

Vain harvoin suurilla tuot- taja on ollut vieraan oimien pak- kausiin.

Oma purkki 80-luvulla

Mehiläishoitajien keskuudessa nousi esiin ajatus se, että heillä

toitettu hyväksi, mutta on ajan myötä kadonnut markkinoilla. Nyt markkinoille tulleen uuden pakkauksen on suunnitellut joensuulainen mainostoimisto Idearomana yhteistyössä mehiläiskasvatustien yhdistyksen kanssa.

Sykeillä haunpoitoin tulosta uudesta pakkauksesta on jo saatu hyvää palautetta, sanoo Laatuhunajaa Pohjois-Karjalasta -hankkeen projektipäällikkö Anneli Salonen.

Veijo Manttinen mukaan hunajakasvatusta tuli tänä kesänä laadullisesti erittäin hyvä ja määrällisesti keskimääräistä parempi. Otsikon maakuntien sadon määrä oli jopa erinomainen.

Hunajamme on vaaleaa, mielto ja yleensä kuman juokse- vana pyövä. Mäen tulee nora, horrasma, vadelmasa ja apia- ta ja polkkaa siten esimerkiksi rypytämisen hunajasta, Mant- tinen paljasta muun satoja.

Pohjois-Karjalan Mehiläishoi- tustien on noin 80 jäsentä. Ain- kein puolet heistä harjoittaa me- hiläiskasvatusta harrastuspo- hja. Anneli Salonen arvioi, että tuotajista neliolekyntymen- tä toimittain hunajaa vähittäis- kaupassa.

Suomen Mehiläishoitajain lii- ton toiminnanjohtajan Heikki Vartiainen korkean arvon mu- kaan Pohjois-Karjalain hunajaa- tuotteen siinä sijoitus noin 70 000